

*Diccionari de dret civil*, Barcelona, Generalitat de Catalunya, Departament de Justícia, TERMCAT, Centre de Terminologia, desembre de 2005 (Termes Jurídics; 2), 160 pàg., ISBN: 84-393-6946-8.

El nostre país té una tradició jurídica extraordinària, que des de l'edat mitjana té una expressió en català. Precisament són jurídics molts dels primers documents escrits en català que conservem, com els fragments del segle XII de les traduccions catalanes del *Liber iudiciorum*. I en un moment decisiu de la consolidació del català com a llengua de cultura, s'elaboren directament en català o es tradueixen del llatí al català obres jurídiques tan impressionants com el *Llibre de les Costums de Tortosa*, els *Usatges de Barcelona*, els *Furs de València* o el *Llibre del Consolat de Mar*.

Després de la crisi que per als usos jurídics en català van provocar els decrets de Nova Planta i la legislació posterior al llarg dels segles XVIII i XIX, la llengua catalana reprèn els usos oficials de primer per la via dels fets, amb l'arribada del catalanisme polític a les institucions amb Prat de la Riba, i ja amb la Generalitat republicana, amb un reconeixement jurídic que partia de l'Estatut i que arribava a disposicions com el decret que l'aleshores conseller de Justícia i Dret Pere Coromines va impulsar per regular l'ús del català als tribunals.

Durant la Generalitat republicana es van publicar, a més, diverses obres destinades a facilitar la redac-

ció jurídica en català, com ara el *Formulari de documents en català* de C. A. Jordana, el *Formulari jurídic català* de J. Santamaria o el *Formulari català de documents notariais* de J. Comes. I escau recordar, a més, els llibres *Com es fa un tracte* o *Com es fa un testament*, de Francesc Maspons i Anglasesell. També aleshores es va editar un llibre que hauríem de considerar un precedent del que ara ressenyem, el *Diccionari jurídic català*, de Rafael Folch i Capdevila i Lluís Serrallonga i Guasch, de l'any 1934.

Un cop deixat enrere el franquisme, van anar apareixent nous i rellevants treballs de terminologia jurídica catalana, elaborats inicialment des del Seminari de documentació jurídica en català, encapçalat per Josep-Lluís Sagarra i Zaccarini, del Col·legi d'Advocats de Barcelona. És el cas del *Vocabulari jurídic* publicat l'any 1976 pel mateix Col·legi i l'any 1978 per Pòrtic. El mateix seminari va ser a l'origen del *Síllabus processal civil i formularis* publicat pel Departament de Justícia de la Generalitat l'any 1984 i del *Diccionari jurídic català* editat l'any 1986.

Des d'aleshores s'han anat editant altres obres de terminologia jurídica, com són el *Diccionari de dret català*, de M. D. Canalejo, de 1998, el *Diccionari bàsic de dret*, de Josep

Lluís Doménech i Jaume Ferrà, i diversos vocabularis de caràcter universitari (com l'excel·lent col·lecció realitzada per la Facultat de Dret i el Servei de Política Lingüística de la Universitat de València, injustament negligida a la bibliografia del diccionari que ressenyem).

Ara cal celebrar que el Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya i el Centre de Terminologia catalana TERMCAT hagin elaborat aquest excel·lent *Diccionari de dret civil*, que conté 1.160 termes catalans amb la seva categoria gramatical, la seva definició i les seves equivalències en castellà. El *Diccionari de dret civil* inclou la terminologia de les cinc grans àrees clàssiques del dret civil: dret civil general, dret civil d'obligacions i contractes, drets reals, dret de família i dret de successions. Afegim-hi que aquesta obra no es limita a ser un diccionari de dret civil català, perquè no s'ocupa tan sols del dret civil establert per la Generalitat, sinó que pretén estendre's a tot el dret civil aplicable a Catalunya. Així, doncs, sense referir-se a la totalitat del dret civil espanyol, n'inclou alguns termes que corresponen a figures jurídiques que s'apliquen a Catalunya per dues vies, la general i directa, i la supletòria.

L'obra, dirigida per Rosa Colomer, del TERMCAT, i Jordi Graells, del Departament de Justícia de la Generalitat de Catalunya, ha estat

elaborada per un equip de treball intern d'aquests organismes i ha disposat de l'assessorament extern de professors universitaris. S'inicia amb un pròleg del conseller de Justícia, una introducció explicativa i instrumental, una llista d'abreviacions i un arbre de camp. A continuació s'inicia la successió alfabètica de les entrades, que inclouen l'equivalent castellà, els sinònims, la definició i de vegades una nota. El volum es tanca amb un índex en castellà, que és un vocabulari castellà-català dels termes definits al diccionari, i una bibliografia.

El *Diccionari de dret civil* és un llibre clar, presentat d'una manera pràctica i fruit d'un treball molt exigent, que constatem en la precisió de les definicions o en les notes que complementen algunes entrades. Hi trobem, a més dels termes més coneguts i d'ús més general, conceptes específics del dret civil català o que en català tenen una forma peculiar, com *any de plor*, *boïga* (per cert, en castellà hauria de ser *boïga*), *conlloc*, *empriu*, *escreix*, *rabassa morta*, etc.

Cal celebrar, doncs, la publicació d'aquesta obra, que resol d'una manera satisfactòria i convincent els dubtes terminològics en el camp del dret civil a Catalunya i que constitueix una magnífica aportació a la normalització de l'ús del català en l'àmbit jurídic.

Carles DUARTE